

BUTLLETÍ OFICIAL

DEL PARLAMENT DE CATALUNYA



X legislatura

Sisè període

Número 556

29 d'abril de 2015

SUMARI

3. TRAMITACIONS EN CURS

3.01. Projectes i proposicions de llei i altres propostes de norma

3.01.01. Projectes de llei

——— Projecte de llei de modificació dels llibres primer, segon, quart i cinquè del Codi civil de Catalunya i de modificació de la Llei 10/2008, del 10 de juliol, del llibre quart del Codi civil de Catalunya, relatiu a les successions

Tram. 200-00012/10

Dictamen de la Comissió de Justícia i Drets Humans

p. 3

NOTES

Aquesta publicació és impresa en paper ecològic (definició europea ECF), en compliment del que estableix la Resolució 124/III del Parlament, sobre la utilització del paper reciclat en el Parlament i en els departaments de la Generalitat, adoptada el 30 d'abril de 1990.

Els documents publicats en el *Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya* (BOPC) són una reproducció fidel dels documents originals entrats al Registre.

La numeració del BOPC no està necessàriament vinculada a una sola data.

ISSN: 0213-7798 · Dipòsit legal: B-20.066-1980 · Impres al Parlament

www.parlament.cat

3. TRAMITACIONS EN CURS
- 3.01. PROJECTES I PROPOSICIONS DE LLEI
I ALTRES PROPOSTES DE NORMA
- 3.01.01. PROJECTES DE LLEI

— **Projecte de llei de modificació dels llibres primer, segon, quart i cinquè del Codi civil de Catalunya i de modificació de la Llei 10/2008, del 10 de juliol, del llibre quart del Codi civil de Catalunya, relatiu a les successions**

Tram. 200-00012/10

Dictamen de la Comissió de Justícia i Drets Humans

A LA PRESIDENTA DEL PARLAMENT

La Comissió de Justícia i Drets Humans, en la sessió tinguda el 28 d'abril de 2015, ha estudiat el text del Projecte de llei de modificació dels llibres primer, segon, quart i cinquè del Codi civil de Catalunya i de modificació de la Llei 10/2008, del 10 de juliol, del llibre quart del Codi civil de Catalunya, relatiu a les successions (tram. 200-00012/10), l'Informe de la Ponència i les esmenes presentades pels grups parlamentaris.

Finalment, d'acord amb el que disposa l'article 109.5 i 6 del Reglament del Parlament, i recollint les modificacions aprovades per la Comissió, ha acordat d'establir el dictamen següent:

LLEI D'HARMONITZACIÓ DEL CODI CIVIL DE CATALUNYA

PREÀMBUL

Al llarg dels gairebé vuit anys que van de la primera llei del Codi civil de Catalunya (Llei 29/2002, del 30 de desembre) a la Llei 25/2010, del 29 de juliol, que aprova el llibre segon, el Parlament de Catalunya ha aprovat cinc dels sis llibres que han de constituir el Codi civil de Catalunya. En la desena legislatura, a més, s'han iniciat els treballs del llibre sisè, relatiu a les obligacions i els contractes, que ha d'incloure la regulació dels contractes especials i de la contractació que afecta els consumidors.

Aquesta àmplia obra legislativa, construïda tot seguint el procediment articulat a la primera llei del Codi civil de Catalunya, ha estat possible perquè el treball prelegislatiu s'ha desenvolupat simultàniament en diferents àmbits. A vegades, tanmateix, això pot haver afectat la necessària coherència del resultat final, tant en aspectes terminològics com en algunes solucions de fons. La pràctica professional i l'anàlisi doctrinal

ja han identificat algunes d'aquestes disfuncions, i una bona tasca legislativa requereix fer el seguiment de les normes promulgades i garantir-ne l'encaix en el conjunt. Per això, la finalitat d'aquesta llei és endegar la tasca d'harmonització del conjunt del Codi civil de Catalunya per a salvar aquestes errades o omissions, i evitar la producció d'efectes indesitjats per causa de l'ambigüitat o la incompletesa de la redacció d'alguns preceptes. Tot plegat sens perjudici que, més endavant, s'hi facin, si escau, canvis de fons o que afectin la regulació establerta, després d'una reflexió acurada sobre els criteris de política jurídica i sobre la incidència que les normes del Codi hagin tingut en la realitat jurídica. D'altra banda, és evident que encara caldrà harmonitzar el conjunt del Codi una vegada s'hagin promulgat els continguts fonamentals del llibre sisè.

Aquesta llei modifica disposicions dels llibres primer, segon, quart i cinquè del Codi, atès que prèviament ja s'ha tramitat una iniciativa exclusivament referida al llibre tercer. A més, es recupera per a l'ordenament jurídic català una norma reguladora de la vigència de les lleis, qüestió que havia estat regulada per la Llei 3/1982, del 23 de març, però que s'havia omès en aprovar-se la vigent Llei 13/2008, del 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat i del Govern. També modifica la disposició transitòria quarta de la Llei 10/2008, del 10 de juliol, del llibre quart del Codi civil de Catalunya, relatiu a les successions. Es tracta de modificacions que, en termes generals, no impliquen canvis dràstics en l'orientació de política jurídica i que pretenen, en primer lloc, millorar la seguretat jurídica aclarint punts on s'havien plantejat dubtes sobre l'abast o l'eficàcia de determinats preceptes.

Així, s'hi inclouen els requisits de la interrupció de la prescripció i els efectes que aquesta produeix també des del punt de vista del subjecte passiu de la pretensió, i es corregeix l'omissió sobre el dipòsit dels comptes anuals de la tutela un cop s'han retut al jutge. D'altra banda, es ratifica de manera expressa la possibilitat d'extinció dels censos per manca d'activitat del censalista, en la línia de la Llei 6/1990, del 16 de març, dels censos, i del dret tradicional català, davant dels dubtes que l'omissió d'aquesta circumstància en l'article 565-11 havia pogut generar. També s'ha incorporat una disposició transitòria que estén l'aplicació del nou precepte a les situacions anteriors. La mateixa finalitat d'aclarir els dubtes tenen les modificacions en matèria d'usdefruit constituït sobre finques hipotecades, quant a la durada del dret de superfície i sobre la caducitat dels pactes avantnupcials en previsió de la ruptura si els atorgants no contreuen matrimoni abans d'un any. Així mateix, ha calgut esmenar la remissió que es feia a les normes matrimonials en la secció dedicada a l'extinció de la parella estable, a fi de posar en relleu que s'apliquen les regles sobre l'aprovació judicial dels acords assolits després del cessament de la convivència i també les que permeten, sota certes condicions, deixar-los sense efecte. I s'aclareix, mitjançant la re-

missió al que disposa l'article 233-4, que si no hi ha acord o aquest no és aprovat, escau la determinació judicial de les mesures previstes per a l'extinció de la convivència estable en parella. D'altra banda, en l'àmbit successori s'ha revisat la menció expressa del deure de l'hereu que gaudeix del benefici d'inventari de sol·licitar la declaració de concurs de l'herència, i es remet ara, més genèricament, al que la legislació concursal disposa sobre aquesta matèria.

En l'apartat de disfuncions que calia esmenar, destaca la norma sobre la commoriència, introduïda recentment, la literalitat de la qual modificava les normes sobre capacitat successòria. La nova redacció limita aquella disposició als casos en què dues persones cridades a succeir-se es moren com a conseqüència d'una mateixa causa o circumstància, sigui en un mateix accident de trànsit o per qualsevol altre motiu en què ambdues s'hi vegin implicades. Semblantment, hom suprimeix el termini de caducitat del dret del cridat a acceptar o repudiar l'herència, ja que en la pràctica podia comportar la inaplicació del principi d'imprescriptibilitat de l'acció de reconeixement del títol d'hereu i, per extensió, de l'acció de petició d'herència. També s'ha suprimit el termini de l'article 568-6.a, que era contradictori amb els terminis que els articles 568-14.4 i 568-15.2 fixen per als drets voluntaris de tanteig i retracte, respectivament. I, amb relació a la ineficàcia dels testaments en contextos de crisi matrimonial, s'ha constatat que la pràctica ha donat exemples de la necessitat d'incorporar la ineficàcia, en aquests supòsits, de les disposicions successòries fetes als parents del cònjuge o convivent, i garantir així una coherència en les solucions a la successió mitjançant pacte successori i a la successió testamentària. En aquest punt, el límit fixat del quart grau resulta de la concordança amb el que estableix l'article 423-9, si bé s'estén també als afins per coherència amb la finalitat de la norma.

Un darrer grup de canvis té com a objectiu facilitar el bon funcionament del tràfic jurídic tot simplificant alguns preceptes. En aquest apartat es poden incloure tres canvis. El primer es refereix al criteri establert per a valorar els béns donats que han estat alienats o perduts pel donatari, a l'efecte de la computació legítima. El segon canvi consisteix a modificar l'article 442-13, atès que el canvi del context econòmic mena a adaptar i limitar l'aplicabilitat i l'àmbit objectiu d'aquesta norma especial. El tercer canvi redueix la quota del lluïsmen en els casos que no s'hagi pactat.

Amb relació a la cancel·lació d'assentaments registrals referents a fideïcomisos condicionals, també s'ha considerat que la disposició transitòria quarta de la Llei 10/2008 fixava requisits massa difícils d'assolir per a qui estigués interessat a comprovar si s'havia complert la condició de la qual depenia la substitució, especialment l'exigència que s'aportés el certificat de defunció del fiduciari. Ara, en canvi, la mort del fiduciari es pot acreditar per qualsevol mitjà de prova. D'altra banda,

també es permet la cancel·lació automàtica una vegada transcorregut un termini de noranta anys des de la venda de la finca, en el qual, molt previsiblement, el fiduciari haurà mort i es podrà conèixer, en conseqüència, si s'ha fet efectiva la condició de la qual depenia el fideïcomís.

ARTICLE 1. ADDICIÓ D'UN ARTICLE, EL 111-10

S'afegeix un article, el 111-10, al llibre primer del Codi civil de Catalunya, amb el text següent:

«Article 111-10. Vigència de les lleis

»1. Les lleis de Catalunya entren en vigor una vegada han transcorregut vint dies des del dia en què han estat publicades íntegrament en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, si no s'hi disposa altrament.

»2. La vigència de les lleis i de les altres normes cessa quan són derogades per altres de posteriors de rang igual o superior que ho declarin expressament.»

ARTICLE 2. MODIFICACIÓ DE L'ARTICLE 121-11

Es modifica la lletra *b* de l'article 121-11 del Codi civil de Catalunya, que resta redactada de la manera següent:

«b) L'inici del procediment arbitral relatiu a la pretensió.»

ARTICLE 3. MODIFICACIÓ DE L'ARTICLE 121-12

Es modifica l'article 121-12 del Codi civil de Catalunya, que resta redactat de la manera següent:

«Article 121-12. Requisits de la interrupció

Perquè la interrupció de la prescripció sigui eficaç s'han de complir els requisits següents:

a) Si l'acte que la interromp consisteix en l'exercici de la pretensió, cal que:

Primer. Procedeixi de la persona titular de la pretensió o d'una tercera persona, que actuï en defensa d'un interès legítim i que tingui capacitat suficient.

Segon. S'efectuï davant el subjecte passiu de la pretensió, abans que es consumi la prescripció.

b) Si l'acte que interromp la prescripció consisteix en el reconeixement del dret al qual es vincula la pretensió o en la renúncia a la prescripció en curs, ha de procedir del subjecte passiu de la pretensió.»

ARTICLE 4. MODIFICACIÓ DE L'ARTICLE 121-14

Es modifica l'article 121-14 del Codi civil de Catalunya que resta redactat de la manera següent:

«Article 121-14. Efectes de la interrupció

»La interrupció de la prescripció determina que comenci a córrer de nou i completament el termini, que es torna a computar de la manera següent:

»a) En cas d'exercici extrajudicial de la pretensió, des del moment en què l'acte d'interrupció esdevingui eficaç.

»b) En cas d'exercici judicial de la pretensió, des del moment en què la sentència o la resolució que posa fi al procediment esdevinguin fermes, o, si aquell no ha prosperat per defecte processal, des del mateix moment de l'exercici de l'acció amb què s'exigeix la pretensió.

»c) En cas d'arbitratge, des del moment en què es dicti el laude, des del desistiment del procediment arbitral o des de la finalització d'aquest per les altres causes que estableix la llei.

»d) En cas de reconeixement del dret al qual es vincula la pretensió i en cas de renúncia a la prescripció en curs, des del moment en què esdevinguin eficaços.»

ARTICLE 5. MODIFICACIÓ DE L'ARTICLE 121-18

Es modifica l'article 121-18 del Codi civil de Catalunya, que resta redactat de la manera següent:

«Article 121-18. Suspensió per raó de la mediació

La sol·licitud d'inici de la mediació, feta de conformitat amb la llei que la regula, suspèn la prescripció de les pretensions des de la data en que consti la recepció de la dita sol·licitud pel mediador, o el dipòsit davant la institució de mediació.

Si en el termini de quinze dies naturals, a comptar de la recepció o el dipòsit de la sol·licitud, no se signa l'acta de la sessió constitutiva del procediment de mediació, es reprèn el còmput del termini de prescripció

La suspensió es prolonga fins a la data de la signatura de l'acord de mediació o, subsidiàriament, la signatura de l'acta final, o acaba la mediació per alguna de les causes que estableix la llei que la regula.»

ARTICLE 6. MODIFICACIÓ DE L'ARTICLE 121-19

Es modifica l'article 121-19 del Codi civil de Catalunya, que resta redactat de la manera següent:

«Article 121-19. Al·legació i efectes de la suspensió

1. La suspensió de la prescripció no pot ser tinguda en compte d'ofici pels tribunals, sinó que ha de ser al·legada per la part a qui beneficia, llevat de la produïda en els supòsits establerts per l'article 121-16.a, quan afecti persones que encara són menors o incapaces.

2. El temps durant el qual la prescripció resta suspesa no es computa en el termini de prescripció.»

ARTICLE 7. MODIFICACIÓ DE L'ARTICLE 211-2

Es modifica l'article 211-2 del Codi civil de Catalunya, que resta redactat de la manera següent:

«Article 211-2. Commoriència

»La crida a una successió o la transmissió de drets a favor d'una persona que depenen del fet que hagi

sobreviscut a una altra només tenen lloc si es prova aquesta supervivència. En cas contrari, es considera que s'han mort alhora i no hi ha successió o transmissió de drets entre aquestes persones. En tot cas es considera que s'han mort alhora quan hi ha unitat de causa o de circumstància que motiven les defuncions i entre ambdues morts han transcorregut menys de setanta-dues hores.»

ARTICLE 8. ADDICIÓ D'UN APARTAT A L'ARTICLE 222-31

S'afegeix un apartat, el 5, a l'article 222-31 del Codi civil de Catalunya, amb el text següent:

«5. Els comptes han de quedar dipositats en el jutjat en què es va constituir la tutela.»

ARTICLE 9. MODIFICACIÓ DE L'ARTICLE 227-3

Es modifica l'apartat 4 de l'article 227-3 del Codi civil de Catalunya, que resta redactat de la manera següent:

«4. Les successives aportacions a un patrimoni protegit s'han de formalitzar en escriptura pública i llur administració s'ha de subjectar al que s'hagi establert en l'escriptura de constitució, sens perjudici del que estableix l'article 227-4.6 en matèria de modificació de les normes d'administració.»

ARTICLE 10. MODIFICACIÓ DE L'ARTICLE 231-20

Es modifica l'apartat 1 de l'article 231-20 del Codi civil de Catalunya, que resta redactat de la manera següent:

«1. Els pactes en previsió d'una ruptura matrimonial es poden atorgar en capítols matrimonials o en una escriptura pública. En cas que siguin avantnupcials, només són vàlids si s'atorguen abans dels trenta dies anteriors a la data de celebració del matrimoni, i caduquen d'acord amb el que estableix l'article 231-19.2.»

ARTICLE 11. MODIFICACIÓ DE L'ARTICLE 234-6

Es modifica l'apartat 3 de l'article 234-6 del Codi civil de Catalunya i s'hi afegeix un apartat, el 4, els quals resten redactats de la manera següent:

«3. S'apliquen als acords inclosos en una proposta de conveni i als assolits fora de conveni els articles 233-3 i 233-5, respectivament.

»4. Si no hi ha acord entre els convivents, s'aplica el que estableix l'article 233-4.»

ARTICLE 12. ADDICIÓ D'UN APARTAT A L'ARTICLE 422-13

S'afegeix un apartat, el 4, a l'article 422-13 del Codi civil de Catalunya, amb el text següent:

«4. Aquest article també s'aplica als parents que només ho siguin del cònjuge o convivent, en línia directa

o en línia col·lateral dins del quart grau, tant per consanguinitat com per afinitat.»

ARTICLE 13. MODIFICACIÓ DE L'ARTICLE 431-17

Es modifica l'apartat 2 de l'article 431-17 del Codi civil de Catalunya, que resta redactat de la manera següent:

«2. Com a excepció al que estableix l'apartat 1, els heretaments o les atribucions particulars fets a favor del cònjuge o del convivent en parella estable, o dels parents d'aquests, esdevenen ineficaços en els supòsits que regula l'article 422-13.1, 2 i 4, llevat que s'hagi convingut el contrari o que això resulti del context del pacte.»

ARTICLE 14. MODIFICACIÓ DE L'ARTICLE 451-5

Es modifica la lletra *d* de l'article 451-5 del Codi civil de Catalunya, que resta redactada de la manera següent:

«d) Si el donatari ha alienat els béns donats o si els béns s'han perdut per culpa del donatari, s'afegeix, al valor líquid que resulta d'aplicar la regla de la lletra *a*, el valor que tenien els béns en el moment de l'alienació o destrucció.»

ARTICLE 15. MODIFICACIÓ DE L'ARTICLE 461-12

Es modifiquen la rúbrica i l'apartat 1 de l'article 461-12 del Codi civil de Catalunya, que resten redactats de la manera següent:

«Article 461-12. Delació i interpellació judicial

»1. El dret del cridat a acceptar o repudiar l'herència no està sotmès a termini.»

ARTICLE 16. MODIFICACIÓ DE L'ARTICLE 461-22

Es modifica l'article 461-22 del Codi civil de Catalunya, que resta redactat de la manera següent:

«Article 461-22. Concurs de l'herència

»Les disposicions sobre responsabilitat de l'hereu pels deutes del causant, derivada de l'acceptació de l'herència, s'apliquen sens perjudici del que estableix la legislació concursal.»

ARTICLE 17. MODIFICACIÓ DE L'ARTICLE 542-22

Es modifica l'apartat 1 de l'article 542-22 del Codi civil de Catalunya, que resta redactat de la manera següent:

«1. Els animals domèstics i els objectes mobles corporals que, per llurs característiques, possibilitat d'identificació, estat de conservació, funció o destinació econòmica, són habitualment posseïts per algú es poden adquirir d'acord amb els requisits que estableix aquest article.»

ARTICLE 18. MODIFICACIÓ DE L'ARTICLE 561-1

Es modifica l'apartat 2 de l'article 561-1 del Codi civil de Catalunya, que resta redactat de la manera següent:

«2. El dret d'usdefruit, en allò que no resulta del títol de constitució ni de les seves modificacions, es regeix per les disposicions d'aquest codi.»

ARTICLE 19. MODIFICACIÓ DE L'ARTICLE 561-13

Es modifica l'apartat 1 de l'article 561-13 del Codi civil de Catalunya, que resta redactat de la manera següent:

«1. Els usufructuaris de finques que estaven hipotecades en constituir-se l'usdefruit no han de pagar el deute garantit amb la hipoteca.»

ARTICLE 20. MODIFICACIÓ DE L'ARTICLE 564-3

Es modifica la lletra *a* de l'apartat 2 de l'article 564-3 del Codi civil de Catalunya, que resta redactada de la manera següent:

«a) La durada del dret de superfície, que no pot superar en cap cas els noranta-nou anys.»

ARTICLE 21. MODIFICACIÓ DE L'ARTICLE 565-11

Es modifica l'article 565-11 del Codi civil de Catalunya, que resta redactat de la manera següent:

«Article 565-11. L'extinció del cens

»1. El cens s'extingeix per:

»a) Les causes generals d'extinció dels drets reals.

»b) Redempció.

»c) Manca d'exercici de les pretensions del censalista durant un termini de deu anys.

»2. La pèrdua o expropiació parcial de la finca no exigeix de pagar la pensió, llevat que la pèrdua afecti la major part de la finca, cas en el qual es redueix proporcionalment la pensió.

»3. El cens s'ha de redimir necessàriament en el cas d'expropiació forçosa total.

»4. S'aplica, per a cancel·lar en el Registre de la Propietat els censos constituïts per un termini determinat, el que estableix la legislació hipotecària amb relació a la cancel·lació de les hipoteques constituïdes en garantia de rendes o prestacions periòdiques.»

ARTICLE 22. MODIFICACIÓ DE L'ARTICLE 565-17

Es modifica l'apartat 2 de l'article 565-17 del Codi civil de Catalunya, que resta redactat de la manera següent:

«2. La quota del lluïisme, si no s'ha pactat, és l'1% a tot Catalunya.»

ARTICLE 23. MODIFICACIÓ DE L'ARTICLE 568-6

Es modifica la lletra *a* de l'article 568-6 del Codi civil de Catalunya, que resta redactada de la manera següent:

«a) El termini de durada del dret, que, si no es fixa, s'entén que és de quatre anys, i el termini del seu exercici, si escau.»

ARTICLE 24. MODIFICACIÓ DE L'ARTICLE 568-26

Es modifica l'article 568-26 del Codi civil de Catalunya, que resta redactat de la manera següent:

«Article 568-26. Preferència

El dret de torneria és preferent a tot altre dret d'adquisició legal, llevat del de copropietaris.»

ARTICLE 25. MODIFICACIÓ DE L'ARTICLE 568-27

Es modifica l'apartat 4 de l'article 568-27, que resta redactat de la manera següent:

«4. El que estableix aquest article s'entén sens perjudici del que estableix l'article 568-26 amb relació a la torneria i del que estableixen les lleis especials amb relació als retractes establerts a favor de la Generalitat, l'Estat o les corporacions locals.»

ARTICLE 26. MODIFICACIÓ DE L'ARTICLE 569-42

Es modifica l'apartat 2 de l'article 569-42 del Codi civil de Catalunya, que resta redactat de la manera següent:

«2. La hipoteca en garantia de l'obligació d'urbanitzar que han de constituir els promotors de plans urbanístics d'iniciativa particular, d'acord amb la legislació urbanística, es pot constituir unilateralment i resta pendent d'ésser acceptada per l'administració actuant com a hipoteca de màxim.»

DISPOSICIÓ ADDICIONAL. MODIFICACIÓ DE LA LLEI 10/2008

Es modifica l'apartat 3 de la disposició transitòria quarta de la Llei 10/2008, del 10 de juliol, del llibre

quart del Codi civil de Catalunya, relatiu a les successions, que resta redactat de la manera següent:

«3. Els assentaments en el Registre de la Propietat referents a fideïcomisos condicionals es poden cancel·lar, sense necessitat d'expedient d'alliberament de càrregues, en els casos següents:

»a) Si s'acredita, mitjançant una acta de notorietat, l'incompliment de la condició, sempre que els fets que el produeixen es puguin acreditar per aquest mitjà.

»b) Si s'acredita, mitjançant una acta de notorietat amb les proves documentals i testificals pertinents, que han transcorregut més de trenta anys des de la mort del fiduciari i que els seus hereus o els seus causahavents han posseït de manera pública, pacífica i ininterrompuda els béns gravats amb el fideïcomís, sempre que no consti en el Registre de la Propietat cap inscripció o anotació a favor dels fideïcomissaris tendent a fer efectiu llur dret.

»c) A sol·licitud del propietari de la finca, si han transcorregut més de noranta anys des de la transmissió de la finca pel fiduciari, sempre que no consti en el Registre de la Propietat cap inscripció o anotació tendent a fer efectiu el dret dels fideïcomissaris.»

DISPOSICIÓ FINAL. ENTRADA EN VIGOR

1. Aquesta llei entra en vigor al cap de vint dies d'haver estat publicada en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

2. La modificació de l'apartat 1 de l'article 461-12 és aplicable al dret vigent del cridat a acceptar o repudiar l'herència en el moment de l'entrada en vigor d'aquesta llei.

3. L'article 565-11.1.c s'aplica a tots els censos, qualsevol que sigui la data de llur constitució.

Palau del Parlament, 28 d'abril de 2015

El secretari de la Comissió en funcions, Pere Calbó i Roca; la vicepresidenta de la Comissió en funcions de presidenta, Cristina Bosch i Arcau

